

МИТНІ ПРАВИЛА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО ВВЕЗЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ГРОМАДЯНАМИ

CUSTOMS RULES FOR FOREIGN COUNTRIES REGARDING THE IMPORTATION OF VEHICLES BY CITIZENS

УДК 339.5

Попель С.А.

к.е.н., старший науковий співробітник
відділу дослідження митних зобов'язань
Науково-дослідний центр митної справи
Науково-дослідного інституту
фіскальної політики
Університету державної фіскальної
служби України

У статті досліджено митні правила щодо ввезення транспортних засобів громадянами у Федеративній Республіці Німеччина, Королівстві Бельгія та Королівстві Норвегія. Зокрема, виділено особливості митних правил стосовно транспортних засобів залежно від країни імпорту транспортного засобу (транспортний засіб імпортується з країн ЄС чи з інших країн).

Ключові слова: митні правила, транспортні засоби, країна імпорту транспортного засобу, ввізне мито.

В статье исследованы таможенные правила ввоза транспортных средств гражданами в Федеративной Республике Германия, Королевстве Бельгия и Королевстве Норвегия. В частности, выделены особенности таможенных правил относительно

транспортных средств в зависимости от страны импорта транспортного средства (транспортное средство импортируется из стран ЕС или других стран).

Ключевые слова: таможенные правила, транспортные средства, страна импорта транспортного средства, ввозная пошлина.

The article examines the customs rules for the importation of vehicles by citizens in the Federal Republic of Germany, the Kingdom of Belgium and the Kingdom of Norway. In particular, the peculiarities of the implementation of customs rules concerning vehicles are determined depending on the country of import of the vehicle (the vehicle is imported from the EU or from other countries).

Key words: customs rules, means of transport, country of import of a vehicle, import duty.

Постановка проблеми. Динамізм та постійна зміна ринкового середовища спричиняють зростання обсягів міжнародних перевезень та збільшення кількості транспортних засобів, що перетинають митний кордон України. В останні роки зростання обсягів імпорту транспортних засобів було пов'язане з набуттям чинності змін до Податкового кодексу України у 2016 р., згідно з якими ставки акцизного податку на легкові вживані автомобілі скоротилися у 10–20 разів, а також стабілізацією курсу гривні, відродженням автокредитування та посиленням ділової активності в країні. За таких умов удосконалення митних правил щодо ввезення транспортних засобів стає одним із першочергових завдань органів доходів і зборів. А тому доцільним є дослідження досвіду провідних країн світу в урегулюванні досліджуваної проблематики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Вивченню питань, що стосуються митних правил у різних країнах світу, присвячено праці таких науковців, як І.Г. Бережнюк, Б.Я. Кузняк, В.А. Свічкар, В.В. Ченцов.

Постановка завдання. Метою дослідження є вивчення митних правил зарубіжних країн щодо ввезення транспортних засобів громадянами.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Для якісного дослідження питань, що стосуються митних правил увезення транспортних засобів, звернемося до досвіду економічно розвинутих країн. Незважаючи на те що норми національних законодавств цих країн здебільшого приведено у відповідність до Генеральної угоди з тарифів і торгівлі, у питаннях ввезення транспортних засобів існує велика кількість особливостей, які кожна країна впроваджує з огляду на свої економічні інтер-

еси. Розглянемо особливості ввезення транспортних засобів громадянами на прикладі Королівства Бельгія, Королівства Норвегія та Федеративної Республіки Німеччини.

Передусім доцільним є вивчення митних правил щодо ввезення транспортних засобів громадянами Королівства Бельгії.

Якщо громадянин увозить транспортний засіб із-за кордону та має бажання зареєструвати його на своє ім'я в Бельгії, слід урахувати дві обставини, а саме:

- країну імпорту транспортного засобу (транспортний засіб імпортується з країни ЄС чи з інших країн);
- вік транспортного засобу. Всі транспортні засоби поділяються на нові та старі (транспортні засоби вважаються новими, якщо вони були придбані менше ніж півроку тому або якщо його пробіг менше ніж 6 тис. км).

Якщо транспортний засіб імпортується з країни – члена ЄС, власник після перетину кордону має відвідати бельгійську митницю. Якщо імпортується новий транспортний засіб, до митного органу необхідно представити декларацію щодо сплати ПДВ; якщо транспортний засіб декларується як такий, що вже перебував у використанні, подання такого документу не є необхідним.

Під час відвідання митного органу необхідно представити такі документи:

- рахунок-фактуру або будь-який інший документ, що підтверджує купівлю транспортного засобу;
- свідоцтво про іноземну реєстрацію транспортного засобу;
- заявку на реєстрацію транспортного засобу в Бельгії.

Якщо транспортний засіб імпортується з-за меж ЄС, необхідно після перетину кордону у першому ж митному пункті заявити про переміщення транспортного засобу. Представлення транспортного засобу до митного оформлення може здійснюватися або в Бельгії, або в іншій країні – члені ЄС.

У пункті пропуску митному органу мають бути надані такі документи:

- документ IM4 або EU 4 (якщо митне оформлення здійснюється в країні – члені ЄС, зазначені документи повинні бути надані також і митному органу Бельгії);

- рахунок-фактура або інший документ, що засвідчує купівлю транспортного засобу;

- оригінал документа про іноземну реєстрацію транспортного засобу;

- заявку на транспортний засіб, на якій посадові особи митного органу мають наклеїти стікер із номером 705 і зробити позначку в полі W зазначеної форми.

Крім того, митному органу необхідно сплатити такі митні платежі:

- ввізне мито. Сума ввізного мита розраховується на підставі митної вартості та типу транспортного засобу. Для легкових автомобілів цей тариф становить 10%;

- ПДВ. Базою нарахування ПДВ є митна вартість транспортного засобу плюс ввізне мито та інші додаткові збори. Ця сума залежить від рівня ПДВ у країні, у Бельгії – 21%.

Якщо митний орган знаходиться в іншій країні – члені ЄС, але імпортер хоче завершити митне оформлення в Бельгії.

У пункті пропуску в іншій країні – члені ЄС мають бути надані такі документи:

- документ T 1 (T1 – це транзитний документ, який використовується для перевезення товарів із митного органу відправлення до митного органу призначення без сплати митних зборів та податків на територіях країн, що входять до транзитної угоди) із зазначенням адреси бельгійського митного органу як кінцевого пункту призначення;

- рахунок-фактура або інші документи, що засвідчують купівлю транспортного засобу;

- оригінал документу про іноземну реєстрацію транспортного засобу.

У пункті призначення в Бельгії мають бути надані такі документи:

- документ T1;

- документ IM4 або EU4;

- рахунок-фактуру або інші документи, що засвідчують купівлю транспортного засобу;

- оригінал документу про іноземну реєстрацію транспортного засобу;

- заявку на транспортний засіб, на якій посадові особи митного органу мають наклеїти стікер із номером 705 і зробити позначку в полі W зазначеної форми.

У пункті призначення в Бельгії мають бути сплачені такі митні платежі:

- ввізне мито. Сума ввізного мита розраховується на підставі митної вартості та типу транспортного засобу. Для автомобілів цей тариф становить 10%;

- ПДВ. 21% від суми митної вартості, ввізних мит та будь-яких інших додаткових платежів [1].

На окрему увагу щодо ввезення транспортних засобів заслуговує досвід Королівства Норвегія.

Перед в'їздом до Королівства Норвегія громадяни, які бажають увезти транспортний засіб, повинні звернутися до Норвезької адміністрації громадських доріг, щоб уточнити технічні вимоги, які будуть пред'явлені до транспортного засобу у зв'язку з реєстрацією в Норвегії. Також необхідно звернутися до органів державної влади країни для уточнення питань:

- чи існують експертні обмеження щодо транспортного засобу;

- чи транспортний засіб має дійсні номерні знаки та страхування.

Для ввезення транспортного засобу на митну територію Норвегії громадянин має перетнути кордон за його кермом та повідомити про це в червоній зоні пункту пропуску.

Громадяни мають право використовувати чинну іноземну реєстрацію (номерні знаки) транспортного засобу протягом 30 днів із часу його митного оформлення. Вимогою для таких транспортних засобів є те, що вони повинні бути застраховані, мати задовільний технічний стан, а також сертифікат реєстрації транспортного засобу (vognkort) та документи, що засвідчують митне оформлення, які можуть бути представлені для перевірки у будь-який час.

Якщо під час перетину кордону транспортний засіб не застраховано, необхідно оформити спеціальне страхування на кордоні з норвезькою митницею. В іншому разі власник транспортного засобу (водій) буде нести відповідальність за збитки, які можуть виникнути в результаті використання незастрахованого транспортного засобу.

Якщо технічні або формальні вимоги не виконуються, транспортний засіб може використовуватися тільки в Норвегії за умови, що Норвезька адміністрація громадських доріг видала дійсні тимчасові знаки.

У Норвегії є три варіанти митного оформлення транспортних засобів:

а) митне оформлення транспортного засобу за місцем перетину митного кордону. Варто зазначити, що під час митного оформлення транспортного засобу за місцем перетину митного кордону можна здійснити лише митне очищення;

б) митне оформлення в іншому пункті пропуску протягом встановленого терміну (транзит). У такому разі до здійснення митного оформлення

транспортний засіб має переміщуватися країною відповідно до транзитної процедури. У власника транспортного засобу повинен бути наявний транзитний документ, де зазначається, у якому митному підрозділі має бути здійснено митне оформлення транспортного засобу (митне відомство призначення) та термін його проведення. Якщо митним органом країни – експортера транспортного засобу не видано такий документ, він може бути виданий Норвезькою митницею у пункті перетину кордону.

Митне оформлення транспортного засобу у митному пункті призначення має бути здійснене до кінцевого терміну, який зазначається в транзитному документі. У разі порушення терміну здійснення митного оформлення транспортного засобу Норвезькою митницею буде накладено штраф за дане порушення;

в) використання послуг професійного експедитора для здійснення митного оформлення транспортного засобу від вашого імені. Такий варіант митного оформлення може бути здійснений у разі прибуття в Норвегію на поромі. За такої умови митне оформлення транспортного засобу можна здійснити за допомогою пароплавної компанії.

Як уже було сказано вище, митне оформлення транспортного засобу відбувається після прибуття його у пункт пропуску на кордоні або в інший митний пункт до встановленого терміну. Під час здійснення митного оформлення транспортного засобу, крім ввізного мита, необхідно сплатити:

– ПДВ – 25% від вартості транспортного засобу, вантажних, страхових витрат та витрат на транспортування його до Норвегії;

– податок на «парниковий газ».

Варто зазначити: якщо ввозиться новий транспортний засіб, його митна вартість буде розрахована як вартість його придбання та витрат на перевезення і страхування його до кордону. У разі імпорту вживаного транспортного засобу для визначення його митної вартості необхідним також є експертний висновок щодо вартості транспортного засобу від компанії-дилера з країни імпорту.

Для здійснення митного оформлення транспортного засобу до митного органу Норвегії необхідно подати такі документи:

– рахунок-фактуру або договір купівлі-продажу, де зазначено фактичну ціну придбання транспортного засобу, та будь-який рахунок-фактуру і документи про будь-які інші понесені витрати, які були здійснені до перетину кордону Норвегії (наприклад, страхування транспортного засобу);

– оригінальний документ про іноземну реєстрацію та наявності Свідоцтво про відповідність (Certificate of Conformity – CoC);

– транзитний документ.

Після митного оформлення власник транспортного засобу отримує реєстраційний серти-

фікат «Звітна форма для розрахунку податку та реєстрації (форма NA-0221)». Пізніше необхідно подати цей документ до Норвезької адміністрації громадських доріг [2].

Також досить цікавим є досвід Федеративної Республіки Німеччини з досліджуваного питання.

Як правило, автомобіль, що імпортується до Німеччини із-за меж ЄС, обкладається 10%-м імпортним митом та податком на додану вартість у розмірі 19% (податок на додану вартість для імпорту називається податком на імпортний оборот – *Einfuhrumsatzsteuer*). Вартість транспортного засобу зазвичай ґрунтується на даних рахунку-фактури дилера. Проте в окремих випадках використовують дані каталогів та довідників, у яких наводиться поточна вартість транспортних засобів у розрізі окремих торгових марок, моделей та років випуску. Окремо варто зазначити, що транспортні засоби, які класифікуються як об'єкти старовини та колекціонування, обкладаються податком на імпортний оборот у розмірі 7%.

Проте якщо громадянин переїжджає до Німеччини з наміром стати повноцінним її жителем, він може, якщо відповідає певним вимогам, транспортувати свій особистий автомобіль без імпорту мита та сплати податку на імпортний оборот.

Щоб уникнути сплати мита та податку, необхідно довести:

- що громадянин дійсно відмовився від проживання в іноземній країні, що не є членом ЄС;
- що громадянин переїжджає до Німеччини на постійне місце проживання;
- що громадянин проживає за межами Німеччини принаймні 12 місяців поспіль.

Особа може довести, що відмовилася від проживання за межами Німеччини документами, що підтверджують:

- припинення оренди житла;
- продаж житлового будинку;
- заяву роботодавця про те, що громадянин отримав переведення по роботі до Німеччини.

Також можна довести, що громадянин змінив постійне місце проживання за допомогою таких документів:

- договору оренди житла в Німеччині;
- листування з роботодавцем у Німеччині;
- реєстраційного квитка від місцевого управління реєстрації (*Einwohnermeldeamt*);
- довідку на проживання, виданого місцевими органами влади.

Митне оформлення транспортного засобу допускається лише в тому разі, якщо він зареєстрований на єдиного власника і перебував у його використанні не менше шести місяців до переїзду в Німеччину. Для підтвердження цього митному органу необхідно представити посвідчення, видане державним органом країни імпорту. Транспортний засіб повинен прибути до Німеччини

приблизно водночас, що і власник, та має перебувати у його власності не менше одного року зі дня переїзду до країни.

Якщо перебування громадянина в країні є тимчасовим, він може користуватися своїм транспортним засобом без сплати митних платежів на іноземній реєстрації (строком до 12 місяців). Для цього необхідно:

- здійснити переклад реєстраційного документу на німецьку мову;
- представити митному органу страховку на транспортний засіб;
- пройти технічний огляд.

Якщо проживання особи буде тривати довше 12 місяців, транспортний засіб необхідно зареєструвати у місцевому офісі реєстрації транспортних засобів (*Kfz-Zulassungsstelle*) та пройти технічну експертизу, а також контроль рівня викидів.

Варто зазначити, що окремі автомобілі (зокрема, північно-американські) для ввезення в Німеччину необхідно модифікувати відповідно до німецьких стандартів, а саме необхідно переобладнати фари, систему випуску газів, гальма, шини тощо.

Для реєстрації транспортного засобу, що імпортується до Німеччини, необхідні такі документи:

- паспорт або інший документ, що ідентифікує особу власника транспортного засобу;
- підтвердження адреси місця проживання в Німеччині;
- документи, що підтверджують митне оформлення транспортного засобу;
- дозвіл на експорт;
- підтвердження права власності;
- оригінальні документи на транспортний засіб;
- сертифікат Федерального реєстру авто-власників Німеччини із зазначенням того, що транспортний засіб раніше не був зареєстрований у Німеччині;
- страховка;
- документ, який підтверджує, що транспортний засіб пройшов технічну експертизу, а також контроль рівня викидів.

Імпорт транспортних засобів із країн ЄС має певні відмінності порівняно з увезенням їх з інших країн. У разі ввезення нового транспортного засобу до Німеччини протягом декількох днів необхідно сплатити 19% ПДВ, проте якщо податок вже було сплачено у країні купівлі транспортного засобу, громадянин має право на відшкодування після реєстрації в Німеччині. Згідно із законодавством

країни, «новим» вважається транспортний засіб, якщо він перебував у використанні менше шести місяців або його пробіг не перевищує 6 тис. км.

Уживані транспортні засоби також можуть бути ввезені до Німеччини без сплати будь-яких митних зборів. Проте вимагається надання підтвердження про сплату ПДВ у країні походження. Крім того, вимагається наявність таких документів:

- підтвердження права власності;
- оригінальні реєстраційні документи;
- страховка;
- якщо транспортний засіб старше трьох років, обов'язковим є подання сертифікату, що засвідчує контроль рівня викидів;
- сертифікат Федерального реєстру авто-власників Німеччини із зазначенням того, що транспортний засіб раніше не був зареєстрований у Німеччині [3].

Висновки з проведеного дослідження. Отже, узагальнюючи результати дослідження, варто зазначити, що у досліджуваних країнах напрацьовано прості та прозорі митні правила щодо ввезення транспортних засобів, які здійснюються згідно з Міжнародною конвенцією про спрощення і гармонізацію митних процедур, що максимально спрощує митні формальності. Поряд із цим у питаннях увезення транспортних засобів існує значна кількість особливостей, які кожна країна впроваджує з огляду на свої економічні інтереси.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Imported vehicle. URL: https://mobilit.belgium.be/sites/default/files/downloads/importe_en.doc (дата звернення: 15.09.2018).
2. Importing cars and other vehicles. URL: <https://www.toll.no/en/importing-cars-and-other-vehicles/> (дата звернення: 17.09.2018).
3. Importing a Car Into Germany. URL: <https://www.howtogermany.com/pages/import-car.html> (дата звернення: 14.09.2018).

REFERENCES:

1. Imported vehicle, available at: https://mobilit.belgium.be/sites/default/files/downloads/importe_en.doc (access date September 15, 2018).
2. Importing cars and other vehicles, available at: <https://www.toll.no/en/importing-cars-and-other-vehicles/> (access date September 17, 2018).
3. Importing a Car Into Germany, available at: <https://www.howtogermany.com/pages/import-car.html> (access date September 09, 2018).

Popel S.A.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Research Scholar at Customs Research Centre,
Research Institute for Fiscal Policy,
National University of State Fiscal Service of Ukraine

CUSTOMS RULES FOR FOREIGN COUNTRIES REGARDING THE IMPORTATION OF VEHICLES BY CITIZENS

The main purpose of the paper is to study the customs rules of foreign countries regarding the importation of vehicles by citizens.

A comparative analysis and characterization of customs rules concerning the importation by citizens of new and used vehicles in the leading countries of the world, namely the Federal Republic of Germany, the Kingdom of Belgium, and the Kingdom of Norway, are carried out. The features of customs rules are investigated depending on the country of import of the vehicle (the vehicle is imported from the EU or from other countries).

The peculiarities of payment of customs payments by citizens when importing a vehicle depending on the country of import and age of the vehicle are considered. Also, there is an exhaustive list of documents that must be submitted to the customs authorities of the country of destination of the vehicle, depending on the various conditions of movement across the customs border.

In the course of the study, it was determined that in order to import a vehicle to each of the studied countries, it is necessary to first turn to the state authorities to clarify the issues: are there expert restrictions on the vehicle; Whether the vehicle has valid license plates and insurance.

The experience of the Federal Republic of Germany with regard to the preferential taxation of a vehicle imported by citizens is examined in detail, provided that they intend to become full-fledged citizens of the country. In particular, it was determined that a citizen must prove that he has indeed refused to reside in a foreign country and relocates to Germany for permanent residence for the purpose of moving across the border of a vehicle without paying import duties and paying the import turnover tax.

It was determined that in the countries under study, simple and transparent customs rules concerning the import of vehicles carried out in accordance with the International Convention on the simplification and harmonization of customs procedures, which as much as possible simplifies customs formalities. In addition, in the issue of the importation of vehicles, there are a large number of features that each country employs in view of its economic interests.

The main provisions of this study can be used in the process of elaboration of proposals and amendments and additions to legislative acts regulating customs rules on the importation of vehicles by citizens.